

INFORMACJA NA POSIEDZENIE RADY POWIATU CIESZYŃSKIEGO

Opieka senioralna w Powiecie Cieszyńskim

Powiat wspiera lub powierza organizacjom pozarządowym lub kościelnym realizację zadań skierowanych do seniorów lub uwzględniających ich udział, w szczególności z zakresu pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym m. in. prowadzenie domów pomocy społecznej o profilu dla osób w podeszłym wieku. Organizacje działające na rzecz osób starszych mogą również składać oferty w otwartych konkursach ofert na zadania z zakresu promocji zdrowia oraz kultury, sportu i turystyki.

Rok 2021

Powiat Cieszyński zleca prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku – EDO „Emaus” w Dziegielowie – Diakonatu Żeńskiemu „EBEN–EZER” Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP. W placówce jest 89 miejsc, a w roku 2021 skorzystało **108 osób**. Na koniec ubiegłego roku w EDO „Emaus” przebywało 68 osób.

Ponadto Powiat prowadzi lub zleca prowadzenie 2 domów pomocy społecznej o łączonym profilu: dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych:

- Powiatowy Dom Pomocy Społecznej „Pogodna Jesień” – 43-400 Cieszyn, ul. Korfantego 1 – 70 miejsc;
- Dom Pomocy Społecznej „Betania” prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety III Zakonu Regularnego św. Franciszka – 30 miejsc.

Na dzień 31.12.2021 r. w PDPS „Pogodna Jesień” przebywało 33 seniorów, a w DPS „Betania – 22 seniorów.

W pozostałych domach pomocy społecznej wśród mieszkańców również byli seniorzy – stan na 31.12.2021 r.:

1. PDPS „Feniks”, 43-430 Skoczów, ul. Sportowa 13 (dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie) – 7 osób,
2. PDPS w Pogórze, 43-430 Pogórze, ul. Zamek 132 (dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie) – 49 osób,
3. DPS Zgromadzenia Sióstr Służebniczek BDNP, 43-430 Skoczów, ul. Mickiewicza 36 (dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie) – 2 osoby,
4. DPS Konwentu Bonifratrów, 43-400 Cieszyn, pl. Londzina 1 (dla osób przewlekle psychicznie chorych) – 20 osób.

Z oferty skierowanej do ogółu społeczeństwa, korzystali również seniorzy:

1. Dzienny Ośrodek Wsparcia, 43-400 Cieszyn, ul. Bielska 4 prowadzony przez Cieszyńskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź” – **10 osób**;
2. Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, 43-400 Cieszyn, ul. Mała Łąka 17a, prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” – **1 osoba**;
3. Punkt Interwencji Kryzysowej, 43-400 Cieszyn, ul. ks. Janusza 3, prowadzony przez stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” – **9 osób**;
4. zadania ze sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (dofinansowane ze środków PFRON) tj.
  - *Obóz rehabilitacyjno-sportowy Osób Niepełnosprawnych* – **15 osób**, *Zajęcia na basenie z osobami niepełnosprawnymi* – **10 osób**, realizowane przez Stowarzyszenie Rehabilitacji, Kultury Fizycznej, Turystyki i Integracji Osób Niepełnosprawnych,

- *Rekreacja i rehabilitacja pod Kotarzem* – **10 osób**, realizowane przez Polski Związek Niewidomych,
  - *Program poprawy zdrowia Amazonek* – **5 osób**, realizowane przez Stowarzyszenie Amazonek
5. zadania z zakresu kultury: *Szlakiem Pawła Stalmacha i Andrzeja Cienciąty* – **50 osób**, realizowane przez Cieszyński Uniwersytet III Wieku.

Działania z zakresu pomocy społecznej oraz na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane przez Powiat Cieszyński są skierowane do ogółu społeczności lokalnej, w tym do osób starszych. Działania te są realizowane przez Starostwo, PCPR oraz na zlecenie powiatu przez organizacje pozarządowe. Informacje o możliwościach skorzystania z oferty przez osoby potrzebujące, w tym osoby starsze znajdują się na stronach internetowych Starostwa oraz PCPR w Cieszynie. Ponadto informacje o zrealizowanych działaniach, w szczególności podjętych przez organizacje pozarządowe, są ujęte w sprawozdaniu z *Programu współpracy Powiatu Cieszyńskiego z organizacjami pozarządowymi (...)* na rok 2021.

Działalność prowadzona na terenie Gmin w roku 2021 – informacje pozyskane z Ośrodków Pomocy Społecznej

Ośrodki Pomocy Społecznej świadczą wsparcie osobom w podeszłym wieku zgodnie z przepisami prawa, m.in. ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych. W głównej mierze świadczone są usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, praca socjalna, skierowanie do DPS oraz wypłacane są zasiłki.

1. Gmina Brenna

Na terenie gminy działało Stowarzyszenie Uniwersytet III Wieku w Brennej, którego nadrzędnym celem jest włączanie osób starszych do systemu kształcenia ustawicznego, aktywizacja intelektualna, psychiczna i fizyczna słuchaczy, a także wdrażanie polityki gerontologicznej. Ponadto działał Klub Seniora „Marzenie” oraz 2 Koła Gospodyń Wiejskich: w Brennej i w Górkach Wielkich. Seniorzy objęci byli również dystrybucją żywności w ramach programu FEAD PO PŻ Podprogram 2020, z którego skorzystały **24 osoby**.

2. Gmina Chybie

Działania na rzecz osób starszych prowadzone były przez Związek Emerytów i Rencistów oraz Koło Gospodyń Wiejskich – polegały na wspólnych spotkaniach, spędzaniu wolnego czasu, rozwijaniu zainteresowań.

3. Gmina Cieszyn

Na terenie gminy Cieszyn, działania na rzecz seniorów realizował MOPS, który poza zadaniami ustawowymi:

- realizował program „Opieka 75+”,
- realizował program „Asystent osoby niepełnosprawnej”,
- prowadził działania zapobiegające przemocy wobec seniorów,
- prowadził działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniem od środków psychoaktywnych w domach pomocy społecznej,
- podejmował działania związane z pandemią COVID-19, w tym realizowano program „Wspieraj Seniora”, dostarczano żywność w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, pomagano w transporcie na szczepienia (22 osoby),
- kontynuował działania związane z projektem „Koperta życia”

Gmina Cieszyn wspierała organizacje pozarządowe, które realizowały zadania na rzecz seniorów:

- Polski Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Koło Miejskie w Cieszynie – zadanie pt. „Z patriotyzmem na co dzień”,
- Stowarzyszenie Cieszyński Uniwersytet III Wieku – projekt pt. „Działalność edukacyjna Stowarzyszenia Cieszyński Uniwersytet III Wieku” oraz wernisaż wystawy malarstwa i ceramiki,
- Fundacja Aktywności Społecznej Cieszynianka – zadania pt. „Podgórze na sportowo”
- Polski Związek emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Cieszynie – projekt pt. „Wycieczka turystyczna”.

W Urzędzie Miejskim funkcjonowało samodzielne stanowisko ds. organizacji pozarządowych, osób starszych i niepełnosprawnych. Ponadto aktywnie działała Cieszyńska Rada Seniorów (9 członków, 6 posiedzeń, 10 uchwał). Rada wraz z Burmistrzem Miasta Cieszyna przeprowadziła konkurs pt. „Miejsce Przyjazne Seniorom”.

Wydział Ochrony Środowiska i rolnictwa realizował program szczepień ochronnych przeciwko grypie sezonowej dla osób pow. 65 r. ż. (2021 r. – 522 świadczenia medyczne).

Szereg działań na rzecz seniorów realizowały również Biblioteka Miejska oraz Dom Narodowy.

Na terenie miasta funkcjonuje Dom Spokojnej Starości przeznaczony dla 65 osób w podeszłym wieku.

4. Gmina Dębowiec

Mieszkańcy gminy, w tym w podeszłym wieku, korzystali z oferty zajęć aktywizacyjno-rekreacyjno-kulturalnych organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki, a także oferty Stowarzyszenia Cieszyński Uniwersytet III Wieku. Gmina przystąpiła również do realizacji programu „Opieka 75 +”

5. Gmina Golezów

Na terenie gminy działały 2 Kluby Seniora: w Bażanowicach i w Cisownicy.

6. Gmina Hażlach

W gminie Hażlach wobec seniorów w roku 2021 podjęto n.w. działania:

- uczestnictwo w klubie seniora – 33 osoby,
- wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa,
- realizacja programu „Wspieraj Seniora”,
- powołanie Rady Seniorów.

Klub Seniora powstał w ramach projektu „Druga młodość Seniorów w gminie Hażlach” dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Seniorzy brali udział w zajęciach teatralnych, arteterapii, zajęciach ruchowych, wycieczek, a także korzystali ze wsparcia psychologa i prawnika.

7. Gmina Istebna

Na terenie gminy Istebna działało Stowarzyszenie „Istebniański Uniwersytet Seniora” (Uniwersytet III Wieku). Ponadto seniorzy na terenie gminy byli objęci usługami w ramach programu „Opieka 75+”

8. Gmina Skoczów

Na terenie gminy działało Stowarzyszenie Skoczowski Uniwersytet III Wieku.

Ponadto realizowano n.w. działania na rzecz osób starszych:

- działanie Infolinii dla Seniora,
- przyznawanie Karty Seniora,
- rozdawanie Kopert Życia, w której umieszczane są najważniejsze informacje na temat sytuacji zdrowotnej oraz kontaktu do osób najbliższych jej posiadacza (zestaw: plastikowa koperta, karta informacyjna, magnes na lodówkę),
- prowadzenie systemu wsparcia dla seniorów mieszkających samotnie – Teleopieka,

- program „Wspieraj Seniora” – zapewnienie usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej w czasie epidemii, która polegała przede wszystkim na dostarczaniu zakupów,
- prowadzenie wolontariatu,
- pomoc w dowozie na szczepienia.

9. Gmina Strumień

W ramach projektu „Usługi społeczne w gminie Strumień” utworzony został Klub Seniora, w ramach którego prowadzone były zajęcia z psychologiem, prawnikiem, dietetykiem oraz zajęcia z gimnastyki. Ponadto Seniorzy mieli organizowane wyjścia do kina, teatru czy na basen.

Gmina przystąpiła do programu „Gmina Przyjazna Seniorom i Ogólnopolska Karta Seniora”.

Na terenie gminy działał Polski Związek Emerytów i Rencistów, który organizował wycieczki oraz spotkania okazjonalne.

Jednocześnie Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury prowadził zajęcia dla osób starszych, m.in. malarskie, fotograficzne, rękodzielniczo, teatralne i śpiewacze, a także organizował wydarzenia, takie jak wernisaże, koncerty, turnieje szachowe, pikniki i wykłady.

10. Gmina Ustroń

Na terenie gminy Ustroń prowadzone były następujące działania na rzecz seniorów:

- prowadzenie Miejskiego Domu Spokojnej Starości przeznaczonego dla 38 osób w podeszłym wieku,
- Zajęcia Uniwersytetu Trzeciego Wieku (Fundacja Esprit),
- udział Gminy Ustroń w akcji „Koperta Życia”,
- spotkania organizowane przez Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów / Koło nr 2 w Ustroniu
- Ewangelickie Centrum Aktywności Lokalnej – aktywne spędzanie czasu,
- Fundacja św. Antoniego – przekazywanie żywności, sprzętu rehabilitacyjnego,
- Międzynarodowy Dzień Osób Starszych,
- przystąpienie do programu „Korpus Wsparcia Seniorów”,
- Działalność Rady Seniorów,
- prowadzenie Klubu Seniora (zlecenie przez Miasto).

11. Gmina Wiśła

Na terenie Gminy Wiśła działał Klub „Senior+”. Z oferty zajęć korzystało 15 osób. W ciągu ubiegłego roku odbyło się 42 zajęcia, w tym terapia zajęciowa, zajęcia integracyjno-edukacyjne (z psychologiem, z historykiem, z wizażystką, z informatykiem, z aktywną osobą niepełnosprawną, z misjonarką, kurs tańca) wycieczki edukacyjno-krajoznawcze, wyjścia do kina i na koncert, szkolenie on-line z policjantem oraz lekarzem, zajęcia gimnastyczne, spotkania okolicznościowe.

Seniorzy przystąpili również do projektu „Usługi opiekuńcze w Gminie Wiśła”, zwiększono liczbę uczestników Klubu Seniora do 20 osób. Jednocześnie na terenie gminy działały 3 organizacje pozarządowe, które swoim wsparciem obejmowały osoby w podeszłym wieku.

12. Gmina Zebrzydowice

Na terenie Gminy prowadzony jest Klub „Senior+”, przeznaczony dla 25 osób w podeszłym wieku. Spotkania odbywają się 1x w tygodniu. Ponadto na terenie Gminy działalność prowadzi Stowarzyszenie Aktywny Senior na Granicy realizujący szereg inicjatyw aktywizujących osoby starsze.

Ponadto seniorzy wymagający opieki paliatywnej i hospicyjnej korzystali również ze wsparcia Hospicjum domowego im. Łukasza Ewangelisty w Cieszynie oraz Hospicjum domowego prowadzonego przez Konwent Bonifratrów w Cieszynie (NFZ).

Działalność Oddziału geriatrycznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie

Oddział geriatryczny powstał w 2011 roku. Do Oddziału przyjmowani są pacjenci w wieku powyżej 60 roku życia, choć pacjentem geriatrycznym sensu stricto jest osoba w wieku 80 lat i więcej, obciążona wielochorobowością (pośród przypadłości „internistycznych” przeważają schorzenia układu krążenia, układu ruchu, przewodu pokarmowego), w tym często schorzeniami neuropsychiatrycznymi, jak zespoły otępienne.

Przed wybuchem pandemii COVID-19 Oddział przyjmował przeciętnie 600-650 pacjentów rocznie, tak np. w roku 2018- 689, zaś w 2019- 655 pacjentów. W czasie pandemii liczba pacjentów hospitalizowanych w oddziale uległa istotnemu obniżeniu, w roku 2020 było to 442 osób, a w roku 2021- 401. Wiązało się to z czasowym oddelegowaniem znacznej części personelu do pracy w tymczasowych oddziałach zaopatrujących chorych z COVID-19.

W odróżnieniu od wielu innych oddziałów geriatrycznych w Polsce, specyfiką naszego oddziału jest przewaga chorych przyjmowanych w trybie nagłym - tylko około 30% pacjentów to pacjenci przyjmowani w trybie planowym. Wiąże się to ze szczególną pozycją Szpitala Śląskiego, który jest szpitalem działającym w permanentnym trybie ostrego dyżuru.

W ciągu 11 lat historii Oddziału zmianie ulegała zarówno lokalizacja, jak i baza łóżkowa naszej jednostki - ta ostatnia od roku 2014 jest sukcesywnie zwiększana, wychodząc od stanu podstawowego 15 łóżek. Aktualnie Oddział geriatryczny zajmuje część trzeciego piętra pawilonu łóżkowego i dysponuje 24 łóżkami. Ostatnim osiągnięciem jest wydzielenie w 2021 roku w ciągłości architektonicznej z Oddziałem dedykowanej sali rehabilitacyjnej.

Wyposażenie sprzętowe Oddziału geriatrycznego jest względnie nowoczesne, obejmuje zarówno aparaturę diagnostyczną, taką jak ultrasonograf i rejestrator holterowski, jak i sprzęt rehabilitacyjny, taki jak przenośne moduły fizykoterapeutyczne i UGUL (Uniwersalny Gabinet Usprawniania Leczniczego). Należy jednak nadmienić, że część sprzętu dostarczona przed wielu laty przez Fundację Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, jak 15 łóżek elektrycznie sterowanych czy materace przeciwośluzynowe, jest już jednak dość wystuzona i zapewne w najbliższym czasie będzie wymagała pilnej wymiany.

Jeśli chodzi o obsadę personalną, w Oddziale pracuje w tej chwili 6 lekarzy, 3 posiadających specjalizację z geriatry, 1 osoba w toku specjalizacji. W zespole pielęgniarstwie pracują pielęgniarki posiadające różne specjalizacje, w tym 1 osoba ze specjalizacją z pielęgniarstwa geriatrycznego, 1 – z opieki długoterminowej, 2 – pielęgniarstwa chirurgicznego, a także 4 opiekunki medyczne, 1 magister fizjoterapii oraz 1 psycholog.

Oprócz podstawowej działalności leczniczej, personel Oddziału geriatrycznego w czasie całej jego historii żywo angażował się w rozmaite formy działalności edukacyjnej. Można tu wymienić prelekcje z cyklu „Pro Salute”, organizowane przez ZZOZ w Cieszynie, współpracę z Uniwersytetami Trzeciego Wiek w Cieszynie i Świętochłowicach, współpracę ze Starostwem Powiatowym (Dni Seniora), jak również zorganizowanie przez personel lekarski Oddziału otwartego kursu ultrasonografii oraz 3 edycji kursu specjalizacyjnego w zakresie geriatry, prowadzonego w ramach działalności edukacyjnej Beskidzkiej Izby Lekarskiej. Niestety, również tę działalność praktycznie zahamowała pandemia COVID-19.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Cieszynie
Agneszka Baszczyńska

STAROSTA
Mieczysław Szczurek

STAROSTA
Mieczysław Szczyrba